

Uitwerking Motie Zienswijze aanpak tekort BUIG 2016

Inhoud

1. Aanleiding	2
2. Kwantitatieve gegevens samenstelling uitkeringsbestand	2
3. Uitkeringsbestand Renkum t.o.v. omliggende gemeenten	5
4. Instroombeperkende en uitstroomversnellende maatregelen ...	8
5. Effectiviteit maatregelen	9
6. Aanvullende maatregelen o.b.v. ervaringen andere gemeenten	11

1. Aanleiding

Tijdens de vergadering van de gemeenteraad op 19 april is n.a.v. besluitvorming zienswijze aanpak tekort BUIG 2016 door CDA en PvdA een motie ingediend. Besloten is deze motie met 6 tegen (GL en GB) en 17 stemmen voor (VVD, D66, PvdA, PRD, RZS, CDA) aan te nemen.

Hiermee heeft de gemeenteraad het college de opdracht gegeven om:

Voor de behandeling van de begroting 2018 de raad

- o kwantitatieve gegevens te verstrekken om inzicht te krijgen in de samenstelling van het uitkeringsbestand;
- o uit te leggen waarom het uitkeringsbestand van Renkum procentueel afwijkt ten opzichte van de omliggende gemeenten;
- o een overzicht te geven van de maatregelen die zijn getroffen om enerzijds de instroom te beperken en anderzijds de uitstroom te versnellen;
- o inzicht te geven in de effectiviteit van deze maatregelen;
- o op basis van ervaringen in andere gemeenten een overzicht te geven van aanvullende maatregelen die getroffen kunnen worden om de instroom te beperken en anderzijds de uitstroom te versnellen.

Genoemde 5 punten worden hieronder uitgewerkt.

2. Kwantitatieve gegevens samenstelling uitkeringsbestand

Onderdeel motie

- o Kwantitatieve gegevens te verstrekken om inzicht te krijgen in de samenstelling van het uitkeringsbestand.

Bestandsanalyse

Eén van de in 2016 getroffen maatregelen om het tekort op de gebundelde uitkering terug te dringen is het uitvoeren van een bestandsanalyse. Dit om een beter beeld te krijgen van ons bestand en gericht op uitstroom te kunnen inzetten. Wij zijn hiermee na de zomer in 2016 begonnen en hebben dit voortgezet in 2017. Uit de vastgelegde gegevens in ons opnieuw ingerichte cliëntvolgsysteem hebben wij afgelopen juli de hierna volgende cijfers gegenereerd.

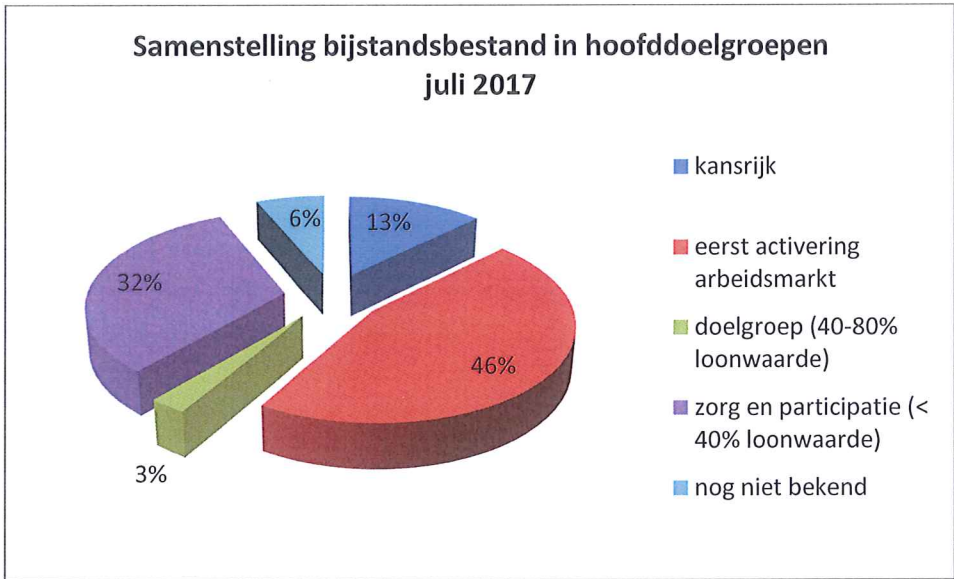
Totaal aantal uitkeringsgerechtigden

Het totaal aantal uitkeringsgerechtigden (Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz), inclusief zak- en kleedgeld in juli 2017 was 913.

Relatief grote groep zorg en participatie

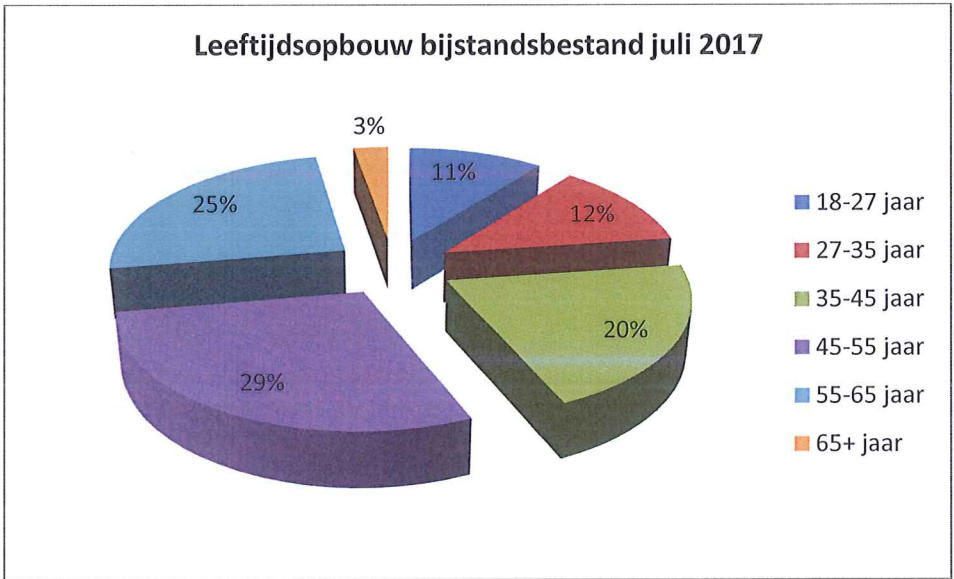
Conform ons Uitvoeringsplan Participatiewet, onderdeel arbeidsmarktondersteuning 2015-2018, zijn onze uitkeringsgerechtigden ingedeeld in doelgroepen.

Uit onderstaande cijfers komt naar voren dat een groot deel (46%) niet direct inzetbaar is voor de arbeidsmarkt en hiertoe eerst ondersteuning behoeft. Daarnaast is een relatief grote groep (32%) aangewezen op zorg- en participatieondersteuning.

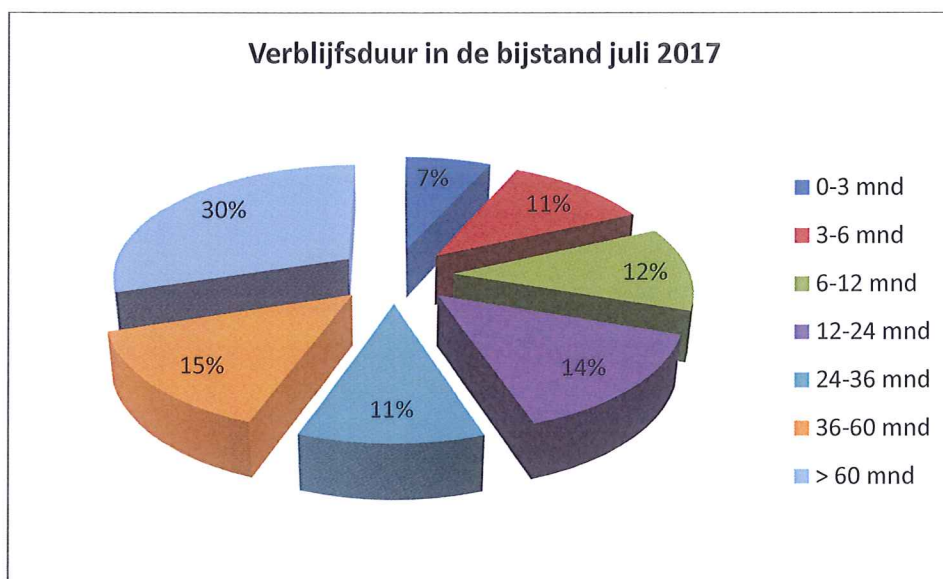
Veel ouderen

Uit de cijfers over leeftijdsopbouw blijkt dat meer dan de helft (57%) van ons bestand 45 jaar of ouder is. Het aandeel jongeren tot 27 jaar is 11%.

Veel langdurige uitkeringen

Het aandeel personen dat juli 2017 3 jaar of langer een bijstandsuitkering heeft is 45% van ons uitkeringsbestand. Het aandeel langer dan 5 jaar is 30%.

Is onze bestandssamenstelling vergelijkbaar met andere gemeenten?

Om te beoordelen of onze gemeente, qua bestandssamenstelling, erg afwijkt van andere gemeenten, is gebruik gemaakt van de in juli 2017 uitgekomen Benchmark Werk & Inkomen van Divosa. Deze jaarrapportage bevat een aantal basisgegevens die de uitvoering van de Participatiewet in 2016 in beeld brengen. De gegevens in de rapportage zijn afkomstig van 215 gemeenten. Zij vertegenwoordigen 55% van het aantal gemeenten in 2016 en 79% van het bijstandsbestand eind 2016.

Onderstaande gegevens laten zien dat ons bestand, qua leeftijdsopbouw en verblijfsduur in de bijstand, niet extreem afwijkt van andere gemeenten in Nederland.

De indeling naar doelgroepen is gebaseerd op ons eigen beleid en de daaruit volgende inrichting van ons cliëntvolgsysteem. Vergelijkbare landelijke cijfers zijn niet beschikbaar.

Leeftijdsopbouw bijstandsbestand Renkum t.o.v. andere gemeenten

Jaar	18-27	27-35	35-45	45-55	55-65	>65
Benchmark*	10%	18%	23%	27%	21%	1%
Renkum**	11%	12%	20%	29%	25%	3%

* O.b.v. tellingen bestand eind 2016; ** O.b.v. tellingen bestand d.d. 17-07-2017, percentages o.b.v. bestand eind 2016 wijken niet veel af.

Verblijfsduur in de bijstand Renkum t.o.v. andere gemeenten

Maanden	0-3	3-6	6-12	12-24	24-36	36-60	>60
Benchmark*	6%	7%	11%	16%	11%	17%	34%
Renkum**	7%	11%	12%	14%	11%	15%	30%

* O.b.v. tellingen bestand eind 2016; Door afrondingsverschillen tellen de percentages op tot 102%; ** O.b.v. tellingen bestand d.d. 17-07-2017, percentages o.b.v. bestand eind 2016 wijken niet veel af.

3. Uitkeringsbestand Renkum t.o.v. omliggende gemeenten

Onderdeel motie

- o Uit te leggen waarom het uitkeringsbestand van Renkum procentueel afwijkt ten opzichte van de omliggende gemeenten.

Waar staat je gemeente.nl

Om een beeld te krijgen van de omvang van ons uitkeringsbestand ten opzichte van de omliggende gemeenten en om een vergelijking mogelijk te maken is gebruik gemaakt van "Waar staat je gemeente.nl". Deze website, ontwikkeld voor gemeentelijke bestuurders en professionals, is onderverdeeld in thema's en monitoren over gemeentelijke onderwerpen. Per gemeente worden gegevens op een zelfde wijze gepresenteerd. Hiermee kunnen wij zien waar onze gemeente staat en kunnen wij gegevens vergelijken met andere gemeenten.

Renkum vergeleken met 2 arbeidsmarktregio's

Onze gemeente is eind 2014 overgestapt van arbeidsmarktregio Midden Gelderland naar de regio FoodValley. Dit vanwege een beter arbeidsmarktperspectief in de regio FoodValley.

Om te beoordelen in hoeverre de omvang van ons uitkeringsbestand afwijkt ten opzichte van omliggende gemeenten hebben wij eerst het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners van de gemeenten in de 2 arbeidsregio's op een rijtje gezet.

Van de gemeenten die deel uitmaken van FoodValley neemt Renkum, qua meest aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners, een 2de positie in.

Vergeleken met de gemeenten in de arbeidsmarktregio Midden Gelderland, bevindt Renkum zich in de middenmoot.

Van de 10 gemeenten in de regio Midden Gelderland hebben 7 gemeenten een vangnetuitkering aangevraagd, vanwege een tekort dat de drempel van 5% van de toegekende rijksbijdrage overschreed.

In de regio FoodValley waren dit er 4, waaronder onze gemeente. Hierbij wordt opgemerkt dat Barneveld wel een tekort had dat boven de drempel uitkwam, maar geen aanvraag vangnetuitkering heeft ingediend. Wageningen, Scherpenzeel en Renswoude hadden geen tekort dat boven de drempel uitkwam.

Renkum vergeleken met Arbeidsmarktregio Food Valley

Gemeente	Aantal inwoners 2017	Personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners 2016	Vangnetuitkering 2015 aangevraagd
Veenendaal	64.277	38,4	Ja
Renkum	31.391	34,2	Ja
Ede	113.421	28,0	Ja
Wageningen	38.458	27,6	Nee
Rhenen	19.597	26,0	Ja
Barneveld	56.376	17,6	Nee
Scherpenzeel	9.704	12,6	Nee
Renswoude	5.101	10,8	Nee

Bronnen: Waar staat je gemeente.nl; Toetsingscommissie vangnet Participatiewet, Jaarverslag 2016

Renkum vergeleken met Arbeidsmarktregio Midden Gelderland

Gemeente	Aantal inwoners 2017	Personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners 2016	Vangnetuitkering 2015 aangevraagd
Arnhem	155.699	80,1	Ja
Doesburg	11.341	49,1	Ja
Westervoort	14.991	42,9	Ja
Rheden	43.645	35,9	Ja
Rijnwaarden	10.852	35,4	Ja
Renkum	31.391	34,2	Ja
Zevenaar	32.379	32,0	Ja
Duiven	25.398	28,0	Ja
Overbetuwe	47.394	19,6	Nee
Lingewaard	46.182	17,5	Nee
Rozendaal	1.498	8,5	Nee

Bronnen: Waar staat je gemeente.nl; Toetsingscommissie vangnet Participatiewet, Jaarverslag 2016

Hoe verklaren wij de verschillen in omvang van het uitkeringsbestand?

Om de verschillen in omvang van ons uitkeringsbestand en de bestandsomvang van omliggende gemeenten te kunnen uitleggen, is het eerst van belang te weten welke factoren het bijstandsniveau verklaren. Om hier een beeld van te geven is gebruik gemaakt van de resultaten uit het onderzoeksrapport "Tien jaar WWB en Bijstandswijzer, Atlas voor gemeenten, 2016". In dit rapport (p. 11 e.v.) wordt de zogenaamde Bijstandswijzer uitgelegd. Dit is een in 2007, door Divosa en Atlas voor Gemeenten, ontwikkeld model om de verschillen in bijstandsniveau tussen gemeenten te kunnen verklaren. Op basis van langdurig onderzoek, durend tot 2013, onder een groot aantal gemeenten is het model achter de Bijstandswijzer steeds meer verfijnd. Uit het onderzoek blijkt dat het aantal mensen in de bijstand vooral afhankelijk is van de situatie op de arbeidsmarkt. Uitleg volgt hieronder.

Verklarende factoren van het bijstandsniveau in een gemeente

Een groot deel (78%) van het bijstandsniveau in een gemeente is te verklaren uit kenmerken van de vraag- en aanbodkant van de arbeidsmarkt.

Hierbij gaat het om de volgende factoren:

- Arbeidsmarkt (beschikbaar werk, kwalificatieniveau, aansluiting vraag en aanbod): 32%
- Bevolking (vaardigheden, samenstelling): 25%
- Opleiding: 16%
- WAO (aantal arbeidsongeschikten): 5%
- Onverklaard (Residu): 22%

Het deel dat niet te verklaren is uit deze objectieve factoren, het residu van 22%, zegt mogelijk iets over de effectiviteit van het gemeentelijke bijstandsbeleid en de uitvoering hiervan.

Op de effectiviteit van ons bijstandsbeleid komen wij terug in hoofdstuk 5.

Renkum vergeleken met Rheden, Wageningen en Renswoude o.b.v. verplichte beleidsindicatoren

In een poging wat meer zicht te krijgen op de verschillen met omliggende gemeenten, hebben wij een aantal verplichte beleidsindicatoren naast elkaar gezet. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) nemen gemeenten vanaf dit jaar een basisset beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag. De bedoeling hiervan is dat raadsleden en anderen zich zo een helder beeld kunnen vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en zo gemeenten onderling kunnen vergelijken.

Voor een completer beeld hebben wij cijfers van deze indicatoren voor Nederland, onze gemeente, 1 gemeente uit Midden Gelderland en 2 gemeenten uit de FoodValley naast elkaar gezet. Hierbij is gekozen voor Rheden (inwoneraantal tussen 40.000-50.000, personen met een uitkering per 1.000 inwoners hoger dan Renkum en een vangnetuitkering aangevraagd), Wageningen (inwoneraantal tussen 30.000-40.000, personen met een uitkering per 1.000 inwoners lager dan Renkum en geen vangnetuitkering aangevraagd) en Renswoude (inwoneraantal tussen 5.000-10.000, personen met een uitkering per 1.000 inwoners is het laagste in de regio FoodValley en geen vangnetuitkering aangevraagd).

Uit de cijfers valt op dat het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners in alle 4 de gemeenten lager is dan het aantal van gemiddeld Nederland.

Op alle indicatoren scoort Renswoude het beste.

Qua aantal banen (vervulde posities) per 1.000 inwoners scoort Rheden het laagste.

Vergelijking o.b.v. verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Neder-land	Rheden	Renkum	Wage-ningen	Rens-oude
Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners 2016	41,3	35,9	34,2	27,6	10,8
Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar 2016	744,0	581,0	602,5	736,1	936,9
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking (netto arbeidsparticipatie) 2016	65,8%	63,3%	64,3%	64,2%	70,5%
Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar) 2015	1,52%	1,20%	0,91%	0,75%	0,00%

Bron: Waar staat je gemeente.nl

Bovenstaande cijfers verklaren niet de verschillen tussen het aantal mensen in de bijstand.

Deze indicatoren geven weer waar onze gemeente staat ten opzichte van omliggende gemeenten en de rest van Nederland.

4. Instroombeperkende en uitstroomversnellende maatregelen

Onderdeel motie

- Een overzicht te geven van de maatregelen die zijn getroffen om enerzijds de instroom te beperken en anderzijds de uitstroom te versnellen.

Instroombeperkende maatregelen

Dit jaar is uitvoering gegeven aan de volgende maatregelen met als doel de instroom te beperken.

- Sturing op doorstroming van werk naar werk bij (dreigende) werkloosheid via brede vraagverheldering binnen het Sociaal Team.
- Sturing op doorstroming van onderwijs naar werk via samenwerking met de 2 scholen voor speciaal onderwijs, Vierbeekcollege en scholengemeenschap De Brouwerij.
- Voorkomen van onnodige instroom, als gevolg van het niet naleven van de regels, via begrijpelijke voorlichting en communicatie.

Uitstroomversnellende maatregelen

Dit jaar is uitvoering gegeven aan de volgende maatregelen met als doel de uitstroom te bevorderen.

- Versteving van de werkgeverscontacten via het regionale Werkgeversservicepunt (WSP) FoodValley met als doel de acquisitie van (reguliere) banen, de invulling hiervan en het realiseren van werkprojecten.
- Inzet van loonkostensubsidie ter ondersteuning van werkgevers voor plaatsing van uitkeringsgerechtigden die onder de banenafpraak vallen (doelgroepregister) en van wie het UWV heeft vastgesteld dat zij niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.
- Uitvoering van het project Activerend werk met als doel dat inwoners zich op (vrijwilligers-/werk)plekken kunnen ontwikkelen op de participatieladder en een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Hierbij bieden wij ondersteuning op maat, zoals bijvoorbeeld jobcoaching.
- Meer focus op de doelgroep kansrijke uitkeringsgerechtigden via intensivering van begeleiding van kansrijke kandidaten en deze te matchen met de beschikbare vacatures van o.a. het werkgeversservicepunt (WSP).
- Versteving van de relatie met lokale ondernemers met als doel het koppelen van de lokale vraag aan het lokale aanbod (diverse doelgroepen, in het bijzonder mensen met een arbeidsbeperking).
- Stimuleren van deeltijdarbeid als opstap naar een volledig arbeidscontract via samenwerking met werkgevers die deeltijdwerk aanbieden.
- Handhaving via voortzetting van controle en sanctioneren op maat, waarbij niet terecht verstrekte uitkeringen worden beëindigd en ten onrechte verstrekte gelden worden teruggevorderd.
- Periodiek uitvoering geven aan onze bestandsanalyse aan de hand van ons opnieuw ingerichte cliëntvolgsysteem. Door diverse variabelen met elkaar in verband te brengen willen wij zo nog gericht op ondersteuning en uitstroom inzetten.

5. Effectiviteit maatregelen

Onderdeel motie

- o Inzicht te geven in de effectiviteit van deze maatregelen.

Hoe meten wij de effectiviteit van onze ingezette maatregelen?

Om uit te leggen welke factoren de omvang van ons uitkeringsbestand verklaren, hebben wij hiervoor (hoofdstuk 3) gebruik gemaakt van de resultaten uit het onderzoeksrapport "Tien jaar WWB en Bijstandswijzer, Atlas voor gemeenten, 2016".

Hieruit kwam naar voren dat 78% van het bijstandsniveau in een gemeente te verklaren is uit de situatie op de arbeidsmarkt. Het residu van 22% zegt mogelijk iets over de effectiviteit van het gemeentelijke bijstandsbeleid en de uitvoering hiervan.

In hetzelfde onderzoeksrapport (p. 24 e.v.) worden de resultaten van een verdiepend onderzoek naar de successen van gemeentelijk bijstands- en arbeidsmarktbeleid gepresenteerd. Wat betreft de effectiviteit van maatregelen blijkt dat er onder wetenschappers helaas nog geen eensgezindheid is over de manier waarop werkzoekenden het beste aan een baan geholpen kunnen worden. De effectiviteit van een re-integratie-instrument is namelijk van erg veel factoren afhankelijk. Het is mensenwerk, het gaat altijd om maatwerk en ook vakmanschap speelt een rol.

Hiermee is het niet mogelijk om definitieve uitspraken te doen over de effectiviteit van de door ons ingezette maatregelen.

Wel is er onder wetenschappers steeds meer consensus over een aantal effectieve manieren om de omvang van het gemeentelijk bijstandsbestand te beperken. Deze effectieve keuzes komen aan bod in het laatste hoofdstuk.

Om toch enigszins cijfermatig zicht te geven op de ontwikkeling van onze in- en uitstroom in de bijstand volgt hieronder een aantal cijfers van onze gemeente. Hierbij is gebruik gemaakt van (periodiek) voorhanden zijnde managementinformatie binnen onze organisatie.

Waar mogelijk, zijn dezelfde indicatoren berekend die in de onlangs uitgekomen Benchmark Werk & Inkomen van Divosa worden gepresenteerd.

Waar vergelijkbaar, worden cijfers uit de Benchmark naast de cijfers van onze gemeente gezet.

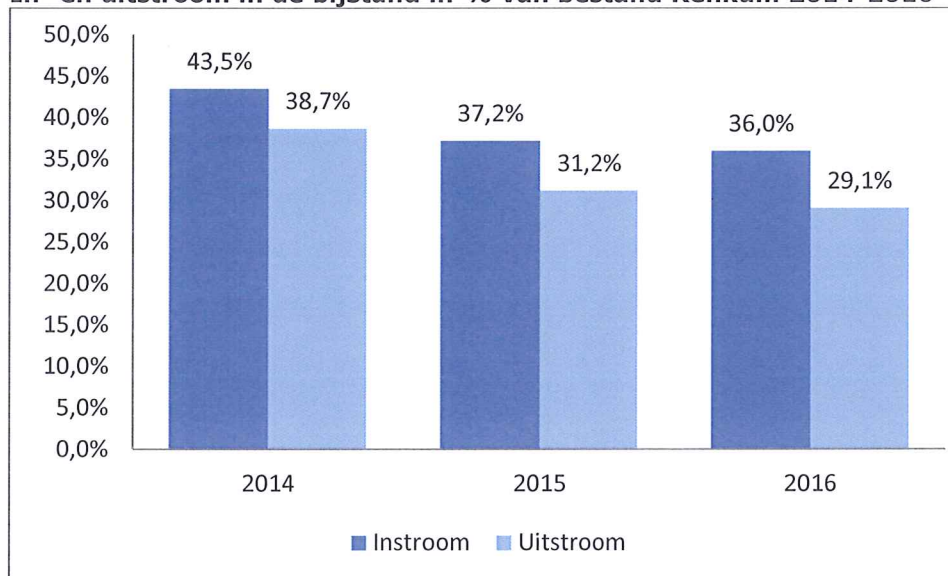
Instroom Renkum is gelijk aan instroom landelijk: 36% in 2016

Het instroompercentage is het aandeel nieuw toegekende bijstandsuitkeringen ten opzichte van het totale bestand.

In 2016 was dat aandeel in onze gemeente 36%. Dit komt overeen met het landelijke percentage uit de Benchmark.

Vergeleken met 2014 en 2015 daalde het instroompercentage, zowel landelijk als in onze gemeente.

In- en uitstroom in de bijstand in % van bestand Renkum 2014-2016

Uitstroom Renkum 29% en uitstroom landelijk 33% in 2016

Het uitstroompercentage is het aandeel stopgezette bijstandsuitkeringen ten opzichte van het totale bestand.

In 2016 was dat aandeel in onze gemeente 29%. Landelijk was dat 33%.

Vergeleken met 2014 en 2015 daalde het uitstroompercentage, zowel landelijk als in onze gemeente.

Reden van instroom Renkum: vooral beëindiging ander inkomen

De reden van instroom in de uitkering in onze gemeente is vooral beëindiging van ander inkomen. Dit kan uitkering WW, beëindiging als zelfstandige of ander inkomen betreffen. In totaal beslaat dit 68% van de instroom in onze gemeente in 2016.

In de Benchmark 2016 worden cijfers over de reden van instroom niet gepresenteerd. Dus vergelijking is niet mogelijk.

Reden van uitstroom Renkum en landelijk: vooral naar werk

Bij 44% van de stopgezette bijstandsuitkeringen in 2016 is het vinden van werk de reden van uitstroom in onze gemeente. Landelijk is dat 35%.

Ook zelfstandigen die een eigen bedrijf starten, vallen onder deze groep (6% in onze gemeente).

In de Benchmark wordt de categorie zelfstandigen er niet apart uitgelicht.

Uitstroom door handhaving

Als gevolg van handhaving door onze sociaal rechercheur zijn in 2016 10 uitkeringen tijdelijk beëindigd en 31 uitkeringen definitief beëindigd. Als wij dit afzetten tegen de stopgezette uitkeringen in 2016, is 18% definitief beëindigd als gevolg van handhaving.

Vergelijkbare cijfers uit de Benchmark zijn niet beschikbaar.

6. Aanvullende maatregelen o.b.v. ervaringen andere gemeenten

Onderdeel motie

- Op basis van ervaringen in andere gemeenten een overzicht te geven van aanvullende maatregelen die getroffen kunnen worden om de instroom te beperken en anderzijds de uitstroom te versnellen.

De 10 meest ingezette maatregelen in andere gemeenten

Om een beeld te krijgen van de ervaringen in andere gemeenten is in eerste instantie gebruik gemaakt van het dit jaar verschenen rapport "Maatregelen om beroep op bijstand terug te dringen" van Divosa. Dit rapport is gebaseerd op gegevens van 163 gemeenten. Over 2015 hebben deze gemeenten een verzoek ingediend voor een vangnetuitkering. En al deze gemeenten hebben een analyse over de oorzaak van het tekort gemaakt en aangegeven wat zij daaraan gingen doen. Alle 163 analyses zijn door Divosa, de organisatie van gemeentelijke sociale diensten, bestudeerd. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de 10 meest gebruikte manieren waarop gemeenten in de praktijk de instroom in de bijstand beperken en de uitstroom bevorderen.

De 10 meest ingezette maatregelen zijn hieronder op een rijtje gezet, onderverdeeld naar instroombeperkend en uitstroombevorderend.

Meest ingezette instroombeperkende maatregelen in andere gemeenten

- Inzet op jongeren (vooral sluitende aanpak)
- Recht op een uitkering bij aanvraag scherper controleren en nadruk leggen op werk zoeken

Meest ingezette uitstroombevorderende maatregelen in andere gemeenten

- Betere of meer intensieve werkgeverscontacten
- Meer banen zoeken of creëren
- Intensieve begeleiding naar regulier werk
- Parttime en flexibel werk stimuleren
- Werkactiviteiten inzetten (werkervaringsplekken e.d.)
- Hernieuwde aandacht voor mensen die lang in de uitkering zitten
- Het recht op een uitkering vaker en efficiënter controleren
- Verplichtingen bijstandsgerechtigden strenger handhaven

De 10 meest ingezette maatregelen zijn in min of meerdere mate ook in onze gemeente ingezet.

Overige maatregelen

In het Divosa rapport wordt nog een aantal overige, mogelijk in te zetten, maatregelen opgesomd, zoals:

- Focus op kansrijken
- Meer aandacht voor sociale activering
- Extra aandacht voor ouderen

En er wordt een aantal nieuwe trends genoemd, zoals:

- Doorstroom WW naar bijstand beperken
- Extra formatie werkgeversservicepunt
- Grensarbeid stimuleren

Ook maatregelen die zelden voorkomen, zoals stages voor 50-plussers, worden genoemd.

Effectiviteit?

In het Divosa rapport wordt niets gezegd over de effectiviteit van de genoemde mogelijke maatregelen om het beroep op bijstand terug te dringen. Het gegeven dat hier niets over in staat is ook een teken dat het om complexe materie gaat.

Om toch iets over de effectiviteit van in te zetten maatregelen te kunnen zeggen, grijpen wij terug op het eerder aangehaalde onderzoeksrapport "Tien jaar WWB en Bijstandswijzer, Atlas voor gemeenten, 2016".

Effectieve manieren om de omvang van het uitkeringsbestand te beïnvloeden

Het aantal mensen in de bijstand is vooral afhankelijk van de situatie op de arbeidsmarkt. Maar, zoals in het vorige hoofdstuk gezegd, is er onder wetenschappers steeds meer consensus over een aantal effectieve manieren om invloed uit te oefenen op het aantal bijstandsontvangers.

Uit langdurig onderzoek van Divosa en Atlas voor gemeenten blijkt ook dat "niets doen" geen optie is. Gemeenten die weinig energie steken in het beheersen van het bijstandsbestand, krijgen vroeg of laat te maken met een stijgend aantal uitkeringsgerechtigden.

Het onderzoek 'Tien jaar WWB en Bijstandswijzer' laat zien dat er effectieve manieren zijn om de omvang van het gemeentelijk bijstandsbestand te beperken.

Effectieve keuzes zijn:

- Intensief klantcontact waarbij ook aandacht is voor de consequenties als mensen onvoldoende meewerken aan het vinden van werk.
- Een actieve begeleiding naar werk aan het begin van de uitkering.
- Re-integratieactiviteiten vooral richten op de meest kansrijke bijstandsgerechtigden.

Aanvullende maatregelen gemeente Renkum

De afgelopen jaren hebben wij uitvoering gegeven aan ons Uitvoeringsplan Participatiewet, onderdeel arbeidsmarktondersteuning 2015-2018.

In 2015 hebben wij de eerste prioriteit gelegd bij de integrale aanpak die voorafgaat aan het vervolgtraject arbeidsmarktondersteuning, vervolgens werkgeversdienstverlening en dienstverlening aan de middengroep die ondersteuning nodig heeft om aan het werk te komen. Mede gezien ons stijgende aantal uitkeringsgerechtigden hebben wij medio 2016 de prioriteit al verlegd naar de groep Kansrijken op de arbeidsmarkt om de uitstroomresultaten te verbeteren.

In 2017 hebben wij de prioritering opnieuw tegen het licht gehouden. Bijstellingen ten opzichte van ons Uitvoeringsplan 2015-2018 zijn neergelegd in het Actieplan 2017 werk & participatie (september 2017). Hierbij zijn onze aanvullende maatregelen getoetst aan effectieve manieren, waarover op basis van langdurig onderzoek consensus bestaat, om de omvang van ons uitkeringenbestand terug te brengen.